

# TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, dne 5. oktobra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 116.

## Kraljevina Jugoslavija

Ideja narodnega in državnega edinstva — dokumentirana.

Dne 3. oktobra se je vršila zgodovinska seja ministrskega sveta, na kateri je predsednik vlade general Petar Živković javil ministrskemu svetu sklep, da se uveljavi zakon o nazivu in razdelitvi Kraljevine na upravna področja. Naša Kraljevina se bo odslej službeno imenovala: Kraljevina Jugoslavija. Razdeljena bo v upravnem oziru na banovine, katerih bo po številu devet. To so: 1. dravska banovina s sedežem v Ljubljani; 2. savska banovina s sedežem v Zagrebu; 3. vrbaška banovina s sedežem v Banjaluki; 4. primorska banovina s sedežem v Splitu, 5. drinska banovina s sedežem v Sarajevu, 6. zetska banovina s sedežem na Cetinju; 7. dunavska banovina s sedežem v Novem Sadu, 8. moravska banovina s sedežem v Nišu; 9. vardarska banovina s sedežem v Skoplju. Beograd z Zemunom in Pančevim vred bo tvoril samostojno upravo Beograda kot prestolnega mesta.

Na čelo vsake banovine je postavljen ban, ki je izven kategorij uradniškega zakona. S tem zakonom pride do izraza načelo dekoncentracije uprave. Dva meseca po uveljavitvi tega zakona že začnejo poslovati banovine ter prenehajo poslovati dosedanja velika županstva. Zakon o oblastni in srezki samoupravi od 26. aprila 1922 se ukine. Uradništvo županstev kakor tudi oblastnih samouprav se postavi na razpolago banom. S posebnimi uredbami ministra financ in ministra notranjih poslov se ima urediti vprašanje imetja in budžetiranja dohodkov in izdatkov dosedanjih oblasti.

Po številu prebivalstva bodo imele posamezne banovine približno: savska 2.320.000 prebivalcev, dunavska 2 milijona 100.000, vardarska 1.405.000, drinska 1.400.000, moravska 1.200.000, dravska 1.040.000, vrbaška 850.000, primorska 800.000 in zetska 740.000 prebivalcev.

Z ozirom na površino bodo posamezne banovine imele: vardarska 39.566 km<sup>2</sup>, savska 36.897, zetska 32.322, drinska 29.279, dunavska 28.160, moravska 29.721, vrbaška 20.558, primorska 19.417 in dravska 15.936 km<sup>2</sup>.

Kakor vidimo, se posamezne banovine imenujejo po najvažnejših rekah, ki tečejo po njihovih ozemljih, to pa zato, ker so ti izrazi že davno v uporabi pri vojaški teritorialni razdelitvi in so že dolgo udomačeni. Pri določanju mej novih banovin se je v prvi vrsti upoštevala potreba, da morajo biti meje prirodne, to se pravi, da se naj ravnajo po gorskih grebenih in velikih rekah. Nadalje se je upoštevala potreba, da so posamezne banovine tako velike, da bodo kot gospodarske celote popolnoma sposobne za življenje in da bo nova razdelitev docela odgovarjala zahtevam državne administracije. Srez Črnomelj je po tem zakonu prideljen savski banovini, srez Čabar pa je pripadel dravski banovini. Medjimurje je pripadlo savski banovini, Prekmurje pa dravski banovini. Meje dravske banovine so: Kola 1344 (kjer doseže južna meja sreza Čabar državno mejo), dalje državna meja proti Italiji, Avstriji in Madjarski do kraja, kjer pride državna meja na reko Muro (severo-vzhodno od Čakovca), od reke Mure teče meja do kote 1344 po vzhodnih odnosno južnih mejah srezov Lendava, Ljutomer, Ptuj, Šmarje, Brežice, Krško, Novo mesto, Kočevje in Čabar ter obsega vse omenjene srece.

Omenjeni zakon je stopil v veljavo dne 4. oktobra, t. j. na dan, ko je bil objavljen v »Službenih Novinah«. Prepričani smo, da se je s tem velevažnim ukrepom odprla Jugoslaviji lepša bodočnost ter da bo ta zakon najvažnejši mejnik v razvoju jugoslovanske zgodovine.

\* \* \*

Dr. Fran Windischer:

## Ljudska univerza za trgovske in obrtniške kroge.

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani bo v letošnji jesenski in zimski dobi nadaljevalo pred leti začete družabne večere, pa bo te večere zvezalo z rednimi predavanji iz najrazličnejših strok tako, da bodo udeležniki imeli priliko čuti odličnih naših strokovnjakov res zanimive in koristne stvari. Za vodilo smo si vzeli pri teh predavanjih poljudnost in mnogostranost. Skrbljivo je za zanimivost, hkratu pa za koristnost in stvarnost. Lepa vrsta naših odličnih mož, ki so vidni delavci na nje različnejših poljih, se je z vzgledno ljubeznivostjo odzvala našemu vabilu in obljubila svoje dragoceno sodelovanje. Postavili smo si lep in koristen cilj ter smo prepričani, da ga dosežemo, ko nam je zagotovljeno tako ponosno število zanimivih predavalnih predmetov. Nočemo biti neskromni, pa mislimo, da si smemo ipak vzeti pravico, da imenujemo zbrano vrsto predavanj »Ljudsko univerzo za trgovske in obrtniške kroge«. Družabni večeri prično v prvi polovici oktobra pod imenom družabni večeri društva

»Merkur«. Gostje so nam iskreno dobrodošli. Trgovsko društvo »Merkur« si je od početka svojega skoro tridesetletnega delovanja stavilo za prvi cilj svojega delovanja širitev in povzdigo splošne in strokovne izobrazbe, pa je kot kulturno društvo zvesto sledilo svojemu izobraževalnemu cilju s predavanji, publikacijami, strokovnimi knjigami, časopisi ter poučnimi tečaji. V pravih načrtih delo je našemu društvu v novih prilikah olajšano. Posebne organizacije so prevzele besedo in zagovor stanovskih potreb in zahtev v vsakdanjem trenju življenja. Društvu »Merkur« sedaj preostajajo v prvem redu kulturne naloge, pa smo se potrudili za predstoječo jesensko in zimsko dobo nuditi našim ljudem tako pester in vabljiv niz predavanj, da bi bila grešna zamuda na strani tistih naših ljudi, kateri bi od te obilne prilike jemati zamudili.

Obljubljena in zagotovljena so nam sledeča predavanja teh-le gospodov predavateljev:

1. Agnola Anton: Steklo in keramika v naši državi.

2. Direktor dr. Böhm Ludvik: Naše morje in naša trgovina.
3. Dr. Dobrila Mario: Važnost borze v gospodarstvu in njena uredba.
4. Direktor Josip Gogala: Naša denarna organizacija.
5. Ravnatelj drame Golja Pavel: O gledališču.
6. Direktor ing. Gulič Guido: Izraba prirodnih energij in napredek človeštva.
7. Predsednik Jelačin Ivan: Zakaj gradimo »Trgovski dom«?
8. Kavčič Josip J.: Psihotehnika v gospodarstvu.
9. Koce Jure: Gospodarska informacijska služba v naši dobi.
10. Ravnatelj Lovšin Evgen: Kovine in kovinarska obrtnost v naši domovini.
11. Dr. Marn Rudolf: Tujski promet in naše delo za pospeševanje tujskega prometa.
12. Mohorič Ivan: Kaj in zakaj je carina?
13. Dr. Obersnel Maks: Železo in naša železarska obrtnost.
14. Prof. ing. Osana Marij: O radiu in napravam za radio.
15. Dr. Pless Ivan: Spomini na Sibirijo.
16. Dr. Pretnar Josip: O našem domačem obrtu v Sloveniji.
17. Prof. dr. Samec Maks: Od smreke do svile.
18. Prof. Sič Franjo: Zakaj knjižimo in po kakšnih načinih?
19. Dr. Svetel Blaž: Napoleon in Slovenija.
20. Višji šumarski svetnik ing. Šivic Anton: Naši gozdovi in naše gozdno gospodarstvo.
21. Ing. Šuklje Milan: Tvorniški in trgovinski žigi ter njih zaščita v državi.
22. Direktor ing. Turk Jakob: O rastlinski prehrani.
23. Akad. slikar Vavpotič Ivan: Slovensko slikarstvo od l. 1848 dalje.
24. Prorok prof. dr. Vidmar Milan: Od potoka do žarnice.
25. Žagar Fran: Viri državnih dohodkov.

## TRGOVSKO BOLNIŠKO IN PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 20. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani palače Delavske zbornice, Miklošičeva cesta, prtiličje, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Podelitev absolutorija.
3. Sprememba društvenih pravil.
4. Volitev društvenega odbora in revizijske komisije.
5. Slučajnosti.

Za ravnateljstvo:

Ivan Jelačin star.

## ZNIZANJE NAKLADALNIH IN RAZKLADALNIH ROKOV.

»Službene Novine« z dne 2. oktobra t. l. vsebujejo odredbe generalne direkcije železnice, da se vsled pomankanja odprtih voz znižuje z dnem 23. septembra 1929 do nadaljnjega nakladalni in razkladalni rok od 24 na 6 delovnih ur na vseh postajah normalnega koloseka in sicer na področju vseh oblastnih direkcij. Znižanje rokov velja samo za pošiljke v odprtih vozovih.

Ivan Mohorič:

## Na Holandsko.

(Nadaljevanje.)

Pred Rotterdamom smo pasirali znano mesto Delft, slovito po svoji industriji porcelana in fayence, ki jo izvaža po celem svetu. Delft je po številu prebivalcev manjši kot Ljubljana, ima pa bogato industrijo margarina in olja, kakava in špirta, metalurgična podjetja in veliko tehnično visoko šolo. Sama pokrajina je neplodna, služi za pašnike, ker leži pod morsko gladino.

V Delftu je bilo nekdanj tovarišče vzhodnoindijske kompanije. Na mestu, kjer je bil zavratno umorjen osvobodilec Holandske Wiljem I. Oranski l. 1584, stoji spominska tabla v opomin in svarilo vsem, ki imajo pretirane ambicije, da je nevhvaležnost plačilo sveta.

Parkrat smo morali med potjo ustaviti in plačati stari mamiči mitnino 10 ct. To je v našem denarju Din 2.20. No, tako mitnino in za take ceste človek pač brez ugovora rad plača. Pri nas pa plačujemo takse na vozila in druge davščine morda le za to, da so ceste vsako leto v slabšem stanju.

Rotterdam je drugo največje mesto na Nizozemskem. Šteje nad pol milijona prebivalcev. Ime je dobilo od male rečice Rotte in od velikega nasipa, po katerem vodi danes Hoogstraat in ki deli mesto na staro in novo. Rotterdam leži ob reki Maas. Da bi splavili še rokav Rena, ki dosega mesto, in omogočili po njem dostop v rotterdamska pristanišča največjim pomorskim ladjam, so Holanci zgradili Nieuwe Waterweg, ki je dolg 33 kilometrov. To velikansko delo so pričeli že l. 1866 in je trajalo celih 30 let. Ta spoj omogočuje oceanskim ladjam, da v par urah s polnim tovorom dosežejo centrum pristanišča. Celih 70 milijonov holandskih goldinarjev so zabili v to delo. Toda rentiralo se je. Statistika pravi, da je šlo leta 1925 od celokupnega nizozemskega pomorskega prometa 75% po Nieuwe Waterwegu. Cel Rotterdam je spojen in preprežen z grahti in malimi pristanišči. Za Hamburgom je Rotterdam največje pristanišče na kontinentu. L. 1928 je pristalo ob njegovih pomolih 14.573 morskih ladij s skupno 24 milijoni neto tonaže. Na prvem mestu je z 2879 ladjami holandska zastava, toda takoj ji sledi angleška z 2833 in nemška z 2618 ladjami.

V rotterdamskem pristanišču se ustavljajo parniki 110 rednih prog. Rotterdam obvladuje promet celega porenškega zaledja. Lani je pasiralo nemškoholandsko mejo na Renu 114.681 rečnih plovnih objektov s kapaciteto 72 milijonov ton, od katerih je bila dobra polovica holandskih. Dve tretjini vsega renškega prometa pričena odn. konča svojo pot v Rotterdamu. Interesantno je, da doseže največji porenški parnik dolžino 130 metrov in ima 4300 ton kapacitete — torej dimenzije naših največjih jugoslovanskih pomorskih ladij.

V notranji plovbi izhaja iz Rotterdam 225 rednih prog. Morski blagovni promet je lani dosegel 36 milijonov ton, renski pa 29.7 milijona. Na prvem mestu je samoumevno premog 12.5 milijona ton, potem rude 8.1 milijona ton za nemško težko industrijo v Porurju. Pa tudi za žito je Rotterdam važno tržišče. Lani je uvozil 4.28 milijona ton cerealij. Velikanski je promet v kolonialnem in specerijskem blagu. Ves pristaniščni aparat je pri-



krojen na to, da se kranje in pretovor blaga vrši hitro in poceni. Lani je en sam parnik pripeljal 9127 ton žita. Izkrkali so ga v 13 urah, kar pomeni 720 ton na uro. Sem naj bi prišla na en teden na prakso naša generalna direkcija državnih železnic, ki že deset let študira in rešuje »brez upa zmage« vprašanje pretovora z normalnotirne na ozkotirno železnico v Brodu na Savi. Morda bi le prišli potem do spoznanja, da se dâ dnevno 400 vagonov blaga pretovoriti, kolikor znaša povprečno dnevni tovor v Bosanskem brodu. V Rotterdamu so parnik premoga s 3736 tonami izkrkali v 3½ urah. To pomeni ca. 1000 ton na uro. Seveda niso dali pretovora v zakup onim podjetnikom, ki prekladajo blago v Brodu in na Sušaku, kjer smo doživeli celo to absurdnost, da je pri nas ročno prekladanje cenejše kot pa pretovor z električnim dvigalom.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

## Obrestna zvišanja in jugoslovanski denarni trg.

Iz zagrebških bančnih krogov poročajo:

Pred dnevi je bila zvišana avstrijska obrestna mera od 7½ na 8½%. Val diskontnih zvišanj, ki se je pričel v Londonu, se je naravno poznal pri zadnjem mesečnem zaključku. Tudi v Zagrebu se je to opazilo, v toliko, ker so zagrebške banke proti Dunaju angažirane. Dalje je treba pomisliti, da je Newyork še zmeraj zelo drag in da se to mednarodno povsod javlja.

Sicer pa kaže jugoslovanski denarni trg miren položaj. Denar je likviden, prednost velikega žitnega eksporta je očitna. Moremo reči, da je bila pravzaprav financirana od inozemstva večina našega pridelka, če ne ves. Za dinar je bilo posebno važno dejstvo, da je bilo povpraševanje po njem ob tej priliki v inozemstvu veliko. Jugoslovanska Narodna banka je preskrbela potom korespondence inozemstvo z dinarji ter je dobila za to velike množine deviz. Odtod njena sedanja velika devizna zaloga. Inozemski kupci jugoslovanskega žita so kupovali pogosto ali skoraj pretežno z dinarji, ki so jih nabavili v inozemstvu. Tako so dobili jugoslovanski žitni eksporterji v glavnem mestu dinarsko valuto.

Če so na eni strani banke oprezne, so vendar na drugi strani znižale debetno mero, vsaj za prvovrstne odjemalce; ti dobijo denar že po 10 in pol in 11%. Pripomore k temu seveda tudi pomnoženo tekmovalje med bankami. V Srbiji in Bosni se pa pač denar tudi v najugodnejših slučajih ne dobi pod 14%. Slovenija je, kot znano, v dovoljevanju kreditov zmeraj pred drugimi deli države, tudi Vojvodina se drži precej zmerne višine.

Jugoslovanski izvoz žita je bil v močni izmeri usmerjen proti Zahodni Evropi (čez Brajlo in črno ter Sredozemsko morje), a tudi Dunaj je veliko kupil. Za finančne transakcije sta poleg drugih središč Dunaj in Budimpešta merodajna.

Likvidnost na jugoslovanskem denarnem trgu bo trajala še nadalje, zlasti še, ker se bo eksport koruze še pričel in so od strani inozemstva pripravljena za to velika sredstva v gotovini. Kmet bo dobil sedaj denar in bo naložil en del v domačih denarnih zavodih. Le-ti zopet ga povečini nalagajo v bankah v centrih (Beograd, Zagreb, Ljubljana).

## KAM GRE NAŠ LES.

Po najnovejših ugotovitvah jugoslovanskega carinskostatističnega urada se izvoz našega lesa takole razdeli: Na prvem mestu je Italija; sledijo ji Ogrska, Grška, Avstrija, Nemčija, Francija, Velika Britanija, Argentina, U. S. A., Češkoslovaška. V druge države gre našega lesa jako malo. Z novo trgovsko pogodbo s Španijo bo stopila ta država prav v ospredje naših lesnih odjemalcev.

## Jugoslavija v zunanji trgovini Avstrije.

Avstrijska trgovska bilanca za prvih osem mesecev tekočega leta nam pravi, da se je trgovina Avstrije z nasledstvenimi državami in z Nemčijo v tekočem letu na novo ojačila. Okoli 70 odstotkov avstrijskega uvoza prihaja iz nasledstvenih držav in iz Nemčije; prav toliko odstotkov znaša avstrijski izvoz v nasledstvene države in v Nemčijo. Pri tem se je pa trgovina Avstrije z Nemčijo proti lanskemu letu poslabšala, kar se tiče pasivnosti (je letos z 217 milijoni pasivna, lani samo s 131 milijoni),

	Uvoz		Izvoz		Saldo	
	1928	1929	1928	1929	1928	1929
Nemčija	401	440	270	223	- 131	- 217
Češkoslovaška	366	362	176	198	- 190	- 164
Jugoslavija	75	71	99	163	+ 24	+ 92
Rumunija	99	82	81	63	- 18	- 19
Ogrska	172	182	114	110	- 58	- 72
Poljska	192	195	77	70	- 115	- 125
Italija	70	75	109	123	+ 39	+ 48

## Davčna vprašanja.

### I.

V zadnjem času so marsikatero podjetje in firmo presenetili plačilni nalogi o rentnini, ki se jim je naložila od obresti, katere dobivajo od svojih odjemalcev od kupnine za prodano blago itd. Glede tega obdačenja smo dobili par vprašanj, na katere tem potom odgovarjamo.

Po prejšnjem zakonu, ki je stopil iz veljave dne 31. decembra 1928, so bili pridobniki zavezani podjetniki glede obresti in rent oproščeni davka na rente, če so ti dohodki dokazano bili del pridobnini zavezanega donosa. Tudi novi davčni zakon je po prvotnem besedilu vseboval analogno določilo v členu 61. Po tem členu so bili dohodki od terjatev davčnih zavezancev, ki plačujejo davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev, oproščeni davka na rente, če se je dokazalo, da so taki dohodki del dohodka, ki je zavezan davku na dohodek od podjetij, obratov in poklicev. Z davčno novelo z dne 28. marca 1929 pa se je ta člen izpremenil. Po izpremenjenem besedilu se veže davčna prostost te vrste dohodkov od rentnine na nadaljna dva pogoja. Prvi pogoj je, da je prejemnik vložil za odmero pridobnini prijavo, ki v celoti vstreza zahtevam člena 53 zakona o neposrednih davkih, to je, da je predložil s prijavo po načinu knjigovodstva začetni in končni inventar, odnosno račun izgube in dobička in da je bil dotični dohodek dejansko vpisan v predloženih računih. Drugi pogoj pa je, da je davčni odbor spoznal, da so podatki in računi verodostojni in da so računi sestavljeni po zakonski predpisanih in redno vojenih knjigah.

Ugodnost davčne prostosti od rentnine za oni del dohodkov, ki tvori sestavni del dohodkov, zavezanih pridobnini, pristoja torej samo onim podjetnikom, trgovcem in obrtnikom, ki so izpolnili prijavo po knjigah, priložili prijavi detajlne račune, v katerih je dohodek, za kojega zahtevajo prostost od rentnine, izkazan tako, da se je od njega odmerila pridobnina.

### II.

Po prejšnjih davčnih predpisih so imeli davčni zavezanci pravico, da so na posebno prošnjo dobili od davčnega oblastva prijavi podlago, po kateri se jim je odmeril davek. S tako prošnjo za prijavo odmerne podlage se jim je prekinil prizivni rok, ki je nadalje tekel šele, ko je davčni zavezanec prejel odmerno podlago.

Mnogi davčni zavezanci si sedaj niso na jasnem, ali jim je ostala ta pravica ohranjena tudi v novem davčnem zakonu odnosno, kako se je v tem zakonu modificirala.

Na konkretno vprašanje, katero smo v tem oziru prejeli, pojasnjujemo, da novi zakon o neposrednih davkih ne pozna po prejšnjih predpisih običajne prijave odmerne podlage. Prijava odmerne podlage je v novem zakonu nadomeščena z odredbo, da mora davčno oblastvo dovoliti dav-

ca zboljšala se je napram Češkoslovaški, Jugoslaviji in Italiji. V prometu z Jugoslavijo in Italijo je avstrijska zunanja trgovina celo močno aktivna. V prometu z Ogrsko in Poljsko se pasivnost nadaljuje, trgovina z Rumunijo je v izvozu in uvozu nazadovala, a saldo izkazuje le majhno spremembo. Čeprav so ruska naročila v tekočem letu bistveno manjša kot lani, je bil izvoz v Rusijo v prvih letošnjih osmih mesecih s 36.4 milijoni šilingov napram 25.5 lanskim milijonom za več kot 40 odstotkov večji, ker so se lanska naročila šele letos efektuirala. Podrobnosti kaže sledeči seznam, v milijonih šilingov:

nemu zavezacu na njegovo zahtevo, da vpogleda svojo davčno prijavo in priloge, ki jih je izročil, kakor tudi, da napravi izpiske iz njih, če plača takso po zakonu o taksah.

Vpogled in prepis podatkov, ki jih je nabavila davčna uprava ali nabavil državni zastopnik, se davčnemu zavezancu ne dovoli pred sejo, v kateri se odloča o njegovem obdačenju.

Ta pravica je pa v roku, v katerem se lahko vložijo pritožba, razširjena v ta namen, da se davčnemu zavezancu olajša, odnosno omogoči vložitev pritožbe bodisi na reklamacijski odbor, bodisi na upravno sodišče. V tem roku ima davčni zavezanec, ali njegov zastopnik pravico, pregledati ali prepisati vse akte, ki se nanašajo na njegovo odmero. Pri tej priliki sme spogledati in prepisati izjave prič, mnenja izvedencev in obvestila zaupnikov, nima pa pravice, da bi zvedel za imena zaupnikov. Akti se smejo pregledati in prepisovati samo v pisarni davčne uprave pričo uradnika.

Izključeno tudi ni, da prosi davčni zavezanec za izpisek iz aktov. Seveda mora v tem primeru navesti iz katerih aktov želi izpiske. Vsekakor pa je veliko enostavnejše, da sam vpogleda akt in si tudi sam izpiše kar rabi, ker dobi na ta način potrebne podatke veliko hitreje in si prihrani tudi takso za izpisek, ki znaša po 10 Din za polovično polo, ako prepíše davčna uprava.

### III.

Te dni je državna uprava odtegnila svojim nameščencem odkupnino za ljudsko delo ob izgradnji in vzdrževanju samoupravnih cest. Iz trgovskih krogov smo dobili vprašanja, ali bodo to odkupnino morali plačati tudi trgovci. Na to vprašanje pojasnjujemo, da se po naših informacijah ljudsko delo v Sloveniji ne bo porabljalos vsaj v letu 1929 za vzdrževanje in izgradnjo samoupravnih cest. Logično se torej najbrže tudi ne bo pobrala odkupnina.

Po zakonu o samoupravnih cestah se more ljudsko delo porabljalos za gradnjo in vzdrževanje samoupravnih cest samo, kolikor ne bi mogla izvršiti samoupravna telesa teh poslov iz svojih denarnih sredstev. Če je oblast izgradila svoje ceste ali če vzdržuje svoje obstoječe ceste v pravilnem stanju iz rednih sredstev, jo sme minister za gradbe na njeno prošnjo opustiti uporabe ljudskega dela. V Sloveniji so za to oprostitev dani vsi pogoji in sta obe oblasti za njo že vložile prošnje. Po informacijah iz zanesljivega vira nam je znano, da je upanje, da bode ta predlog slovenskih oblasti ugodno rešen. V tem primeru odpade seveda pobiranje odkupnine vsaj za leto 1929.

Jugoslovanski kongres gospodarskih strokovnjakov in zastopnikov kmetijskih organizacij se bo vršil 20. t. m. v Subotici. Na dnevnem redu je v prvi vrsti vprašanje ustanovitve Kmetijske zbornice.

## Mlinarji in novi obrtni red.

Pod tem naslovom je gosp. Jakob Zadavec, paromlinar v Središču — odličan delavec v naših gospodarskih organizacijah — priobčil v listu «Jugoslovanske Müllerzeitung» naslednji članek:

«Pri nas v Jugoslaviji je žalostno dejstvo, da je obrtnike neizrečeno težko pridobiti za to, da bi se po posnemanju vrednem vzgledu delavskih organizacij združili. Imamo tri vrste obrtnih organizacij. Prostovoljne zadruge, imenovane «esnefi» v Srbiji, na podlagi društvenih pravil obstoječo obrtno združbo, imenovano «Savez hrvatskih obrtnika» na Hrvaškem in končno najboljše in najsmotrejše organizirane obrtne strokovne zadruge v Sloveniji in Dalmaciji. Te so ustanovljene na podlagi avstrijskega obrtnega zakona iz l. 1883, odnosno 1907 in imajo kot poloficielne organizacije namen, pospeševati gospodarske interese obrtnikov in njih izobraževalne interese.

Slovenija in Dalmacija sta obdržali te organizacije kot zapuščino avstrijske zakonodaje, seveda v več ali manj vegetirajočem, neizgrajenem stanju. Šele obrtniškim vodnikom se je s krepko pomočjo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani po predidoci reorganizaciji obeh oblastnih združenih zvez posrečilo, ustanoviti zadruge sorodnih obrtov. Da so pri tem zadruženim inštruktorji sodelovali kar največ mogoče, pač ni treba posebej povdarjati. Oni so, žal imamo samo enega v Sloveniji, prvi potovalni pridigarji, ki ne sedijo samo doma za zeleno mizo, temveč romajo od kraja do kraja, ne manjkajo pri nobenem shodu, svetujejo in vzpodbujajo in tvogijo takorekoč zaščitno mesto poštenih obrtniških zahtev. Tako se je roko v roki posrečilo povzdigniti organizacije v Sloveniji na sicer ne baš visoko, pa vendar zadovoljivo stopnjo. Slovenija ima sama danes približno 180 zadrug, zadruge ljubljanske oblasti pripadajo Zvezi zadrug v Ljubljani, one mariborske oblasti pa Zvezi zadrug v Mariboru. Obe zvezi sta vodnici zadrug, sta posredovalna organa med njimi in oblastmi, oziroma Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Po v tem pogledu neodgovarjajočem avstrijskem obrtnem zakonu sta le fakultativni organizaciji, vendar se zmisel za zadruge pogloblja, in z malimi izjemami, vzroke je iskati v političnem strankarstvu, so skoro vse zadruge včlanjene pri zvezah. V Sloveniji delujejo poleg tega po reorganizaciji strokovnih zadrug tudi obrtna društva, predvsem v svrhu pospeševanja skupnih interesov za povzdigniti stanovske časti in v gotovem zmislu za podpiranje zadrug. Računam, da jih je kakih 25. Društva imajo tudi svojo zvezo, ki pa žal ne deluje, kakor bi bilo pričakovati. Imamo torej na eni strani prisilne zadruge, na drugi strani prostovoljne združbe. Ne morem trditi, da je stanovska zaveza naših organizacij prodrila. Tu manjka še dosti in le okolnosti, da smo bili prisilno organizirani, je pripisovati uspeh naših zadrug in naših zvez. Priznati moram, da se večina naših obrtnikov, zlasti podeželskih, ne zaveda svoje dolžnosti do organizacije. Kriva je temu na eni strani običajna mlačnost obrtnikov, mnogo pa tudi pomanjkanje energičnih voditeljev med obrtniki, ki bi pritegnili mlačneže, in konečno strah pred izdatki za organizacijo.

Baš tako kakor zgoraj opisano stoji z našo skupno stvarjo v mlinarstvu. V tem pogledu so industrijski delavci povsem drugače vzgojeni. Medtem, ko se zdi našim obrtnikom letni znesek Din 3.— do 5.— za drugo ali zvezo previsok, žrtvujejo delavci tedenski tak znesek za svojo stanovsko organizacijo, ker dobro vedo, da je njihov prispevek dobro investiran kapital v boju za boljše življenske pogoje.

V naši državi se pripravlja nov obrtni zakon. Odkrito rečeno nas veseli dejstvo, da se je vlada odločila za izdajo novega obrtnega zakona po vzgledu drugih držav v moderni,



# Vi zaslužite,

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 25

smotreni obliki. Veseli nas, da pridemo konečno do prisilnih zadrug, oziroma prisilnih stanovskih zadrug v celi državi, ki jih bomo izgradili po načinu, ki se je v Sloveniji obnesel, v teritorialne zveze po gospodarskih ali geografskih potrebah. Nočemo več vegetirati, najti hočemo pošteno mesto v krogu drugih stanov, nočemo se pobijati, postaviti se hočemo pri vsaki priliki odkrito in pošteno, da se bo vedelo, da smo tu in da imamo kot davkoplačevalci in državljani soodločevati. Kakor nas veseli v splošnem namera vlade glede novega obrtnega zakona, tako zelo obžalujemo, da v odločilnih krogih ideja prisilnih zvez ni našla razumevanja in da se namerava obdržati doslej obstoječi nesrečni § 130 C. Zveze so potrebne, one so, kakor sem že rekel, izvršujoči organi zadrug. Tudi na višjih mestih se jih ceni, kajti neštivilna vprašanja od strani oblasti dohajajo dnevno tem organizacijam. Upamo, da bo vlada še pred uveljavljenjem novega zakona svoje predmetno stališče revidirala, odnosno korigirala. Najžalostnejše poglavje naših organizacij pa je bila manjkajoča požrtvovalnost obrtnikov in žal tudi mlinarjev. Koliko jih je še med nami, ki ne morejo, oziroma nočejo žrtvovati zneska v vrednosti par cigar za svojo zadrugo in svojo zvezo. Mnogo je tudi takih, ki pristopijo k organizaciji samo na videz, pa zopet izstopijo po važni in srečno izvedeni akciji in si tako prihranijo stroške za članstvo. Tu je treba remedure, tudi v malem mlinarju je treba vzbuditi zmisel za združitev.

Obrtniki in mlinarji, Binkošti so minule, naj vas razsvetli luč spoznanja, da je le v edinosti moč! Spominjajte se lepega vzgleda, ki se ga vam je predočevalo že v rani mladosti: «Eno palico je lahko zlomiti, sveženj palic pa kljubuje silam in je nezlomljiv».

Kvalitetna  
znamka



Zahtevajte  
povsod!

## 3 naših organizacij

Preselitev gremija trgovcev Celje. Gremij trgovcev Celje razglašča, da se preseli v lastno hišo št. 8 v Razlagovi ulici v prtiličje na levo in da izključno v tej hiši postuje od 7. oktobra t. l. dalje ne samo za gremijalne zadeve, temveč tudi za Trgovsko društvo v Celju in za poslovalnico Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.

Prvi družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani se vrši v sredo, dne 9. oktobra 1929 v prostorih restavracije »Zvezda« ob pol 9. uri zvečer. Na red pride predavanje gospoda dr. Blaža Svetela, profesorja na Trgovski akademiji, o aktualnem predmetu: Na polon in Slovenija. Po predavanju petje društvenega zbora in godbene točke. Vstop je brezplačen in so gostje dobrodošli. Družabni večeri Merkurjevi prinese ponosno vrsto zanimivih predavanj naših odličnih mož. Postanejo najzbirališče osobito naših trgovskih in obrtniških krogov. Združena bo izobrazba z razvedrilom.

### SEZNAMEK OSEB, ZAVEZANIH PRIDOBNI, KATERIH DAVČNA OSNOVA SE BODE RAZPRAVLJALA PRED DAVČNIM ODBOROM ZA MESTO LJUBLJANO.

V smislu člena 116., odst. 1. in 2. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 (Ur. list št. 75/26 iz leta 1928) naznanjam, da so seznamki oseb, zavezanih pridobni, katerih davčne osnove se bodo za davčno leto 1929 razpravljale pred davčnim odborom za mesto Ljubljano,

#### razgrnjeni

na vpogled davčnim zavezancem v pisarni mestnega magistrata v Ljubljani v času od 4. oktobra do vštetelega 11. oktobra t. l. in sicer med običajnimi uradnimi urami.

O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznamek.

O tem obveščam vse pridobni zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo eventualno osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakonski predpisi se glase: Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroka in otroci, starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravilnim pooblastilom. Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravilnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezance: odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenec finančnopравни zastopniki.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenec predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravnik).

Razpisana razprava se ne bo odložila, ako bi ji davčni zavezanci ne prisostvovali; tudi se določeni red za razpravo ne bo v nikakem primeru izpremenil. Pričetek seje je ob 9. uri.

## Izjava.

V moji trgovini se je v zakonito zavarovani Maggi-jevi steklenici (št. 6) vodil cenejši konkurenčni izdelek, kateri se je prodajal odjemalcem kot Maggi-jeva zabela.

Kljub temu, da se je to zgodilo brez moje vednosti, se zavedam, da sem kot lastnik trgovine za to odgovoren. Na mojo prošnjo je gospod Fr. Ksav. Lešnik, Maribor, kateri ima glavno zalogo Maggi-jevih izdelkov za Kraljevino SHS., v imenu tvrdke izjavil, da odstopi od tožbe.

Zahvaljujem se gospodu Lešniku in tvrdki Maggi za to naklonjenost in obljubljam, da bom v bodoče vodil v Maggi-jevih steklenicah le čisto Maggi-jevo zabelo in odjemalcem na zahtevo po Maggi-jevi zabeli le to prodajal.

O. J. i. M.

### ITALIJANSKA PRISTANIŠČA.

Promet v severnih italijanskih pristaniščih v prvih petih letošnjih mesecih je bil sledeči: V Genovo je prišlo 2144 ladij (lani 2141) s prostornino 2,950.000 ton (2,890.000). Odšlo je 430.000 ton (350.000). V Trst je došlo 5584 ladij (3559) z vsebino 910.000 ton (670.000), na Reko 1400 (1494) z 200.000 tonami (190.000). Tehniška oprema se je izpopolnila; v Genovi izložijo lahko 2000 ton premoga na dan proti 700 do 800 tonam pred par leti.

### POMEMBEN JUBILEJ DELA.

Petdesetletni jubilej zaposlenja in dela v trgovini praznuje danes gospod Jurij Schaffer, poslovodja ljubljanske manufakturne firme A. & E. Skaberne. Jubilar je rojen dne 4. oktobra 1865 v naši lepi Sevnici, pa se je po dovršitvi šolskega časa posvetil trgovinskemu poklicu. Ko je dovršil svojo učno dobo in začetna leta trgovske prakse, je prišel kot mlad trgovski sodnik v Ljubljano in je služboval pri raznih odličnih ljubljanskih gospodarjih manufakturne stroke. Pred vojsko, leta 1914 je prišel na svoje sedanje mesto pri znani manufakturni firmi A. & E. Skaberne v Ljubljani, kjer deluje sedaj že šestnajsto leto kot poslovodja. Gospod Jurij Schaffer je izredno priljubljen pri kupovalcih in odjemalcih vsled svoje velike ljubeznivosti in postrežljivosti, cenjen pa tudi od svojega gospodarja radi svojega marljivega in vestnega dela. Stanovski tovariši imajo radi gospoda Jurija Schafferja in ga spoštujejo kot izkušenega strokovnjaka svoje stroke, pa obenem ljubeznivega družabnika. V Ljubljani in po deželi ima gospod Jurij Schaffer veliko število prijateljev in znancev. Spoštujejo ga in cenijo kot ljubeznivega človeka in prijatelja, pa tudi kot poznane deloljubnega delavca pri narodnih in stanovskih organizacijah, osobito ob času pred vojsko, ko je on vedno z vso pripravljenostjo rad sodeloval pri sokolskih in trgovskih prireditvah. Gospodu jubilaru naše iskrene čestitke in najboljše želje za zdravo in vedro prihodnost!

### ZA ZAŠČITO AMERIŠKE PETROLEJSKE INDUSTRIJE.

Sedanji položaj na petrolejskih trgih je napotil vlado Zedinjenih držav, da je sklenila z lastniki petrolejskih najdišč v Kettlemanhills v Kaliforniji pogodbo, da se s 1. januarjem 1931 produkcija ustavi. Obratovanje naj se zopet prične tedaj, ko bodo tržne razmere to dovolile. Imenovani petrolejski viri so bili šele pred kratkim odkriti in predstavljajo eno največjih najdišč zadnjih let.

### Ljubljanska borza.

Točaj 2. oktobra 1929.	Povprečje Dne	Ponudbe Dne
<b>DEVIZE:</b>		
Amsterdam 1 h. gold. . . . .	—	22.7975
Berlin 1 M . . . . .	—	13.53
Bruselj 1 belga . . . . .	—	7.909
Budimpešta 1 pengő . . . . .	—	9.9096
Gurih 100 fr. . . . .	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šilling . . . . .	7.9669	7.9969
London 1 funt . . . . .	276.55	276.35
Newyork 1 dolar . . . . .	—	56.66
Pariz 100 fr. . . . .	—	222.63
Praga 100 kron . . . . .	167.60	168.40
Trst 100 lir . . . . .	—	297.15

### Kotiček za knjige.

Mahnbriefe, die Geld bringen. Von Alfr. Schirmer, Verlag für Wirtschaft und Verkehr, Stuttgart. — Marsikdo si beli glavo na kak način bi prišel do denarja svojih dolžnikov, kar omenjena knjiga na zelo enostaven način reši. Večina opominov je razmnožena, tiskana, in to je baš glavna napaka. Pisatelj v svojem psihološkem razmotrivanju dolžnikov najprvo lepo porazdeli dolžnike v »tipe«, nato pa si vsakega dolžnika živo predstavlja, mu piše individualno — samo njemu — iz pisma se mora razbrati osebnost pisčeva, da imaš takoj občutek, da je pismo pisano samo zate in ne še za sto drugih dolžnikov. To so glavne točke opominov, ki se jih pa pri nas ne upošteva. Jasno pa je, da mora imeti pismo, pisano v tem slogu, popolen uspeh in zato je knjigo, ki jo ima v zalogi knjigarna Bamberg & Kleinmyer v Ljubljani, toplo priporočati.

# Po svetu

Tiskarna bankovcev naše Narodne banke v Topičderu pri Beogradu je dograjena. Otvorili jo bodo v teku oktobra, obratovati pa bo pričela najbrž šele v decembru.

Izvoz cementa iz Jugoslavije raste; v prvih šestih letošnjih mesecih je znašal 224 milj. kg v vrednosti 78 milijonov dinarjev, to je za 62 milj. kg ali 21.5 milijona dinarjev več kot v istih mesecih lanskega leta. Naš cement gre v prvi vrsti v Egipt in na Grško.

Jugoslovanska tekstilna industrija v Kranju zvišuje delniško glavnicu od 10 na 20 milijonov dinarjev.

Tipiziranje jugoslovanskih eksportnih vin zahtevajo gospodarski krogi spričo težke vinske prodajne krize. Skrbni naj se za primerno poučenje vinogradnikov in z uradne ter zasebne strani naj se pospešuje naše še slabo razvito kletarstvo. Potrebni kapital naj bi se dobil doma in v inozemstvu.

Zveza trgovcev s hmeljem v Novem Sadu sklicuje za 13. t. m. občni zbor, ki naj odloča o nadaljnem delovanju zveze. Šlo bo seveda tudi za izvoz v Nemčijo, ki se ga nemško hmeljarstvo tako brani.

Dohodki naših carinarnic so znašali v drugi tretjini septembra 62,422.000 Din, od koje vsote odpade na Ljubljano 10 milijonov 496.000 Din.

Konkurzov v Jugoslaviji je bilo razglašanih v septembru 51, v lanskem septembru 68, letos torej za 25 odstotkov manj. V vseh prvih devetih mesecih je bilo razglašanih lani 673 konkurzov, letos 842 ali za 25.5% več.

Konkurzov v Nemčiji je bilo v septembru 657, poravnalnih postopanj so otvorili 264; številk za avgust sta 739 in 492.

V Vatikanu bodo otvorili posebno banko; lastne znamke imajo že.

Nova turška carinska tarifa je stopila v veljavo 1. oktobra. Zvišanje je povprečno 20- do 30-odstotno, v posameznih postavkah celo do 500-odstotno.

Francoska banka bo svojo obrestno mero najbrž tudi zvišala.

Izvoz tekstilij iz Lodža je začel v zadnjem času zelo naraščati. Glavna odjemalca sta Rumunija in Rusija, za njima pridejo baltske države, Balkan, Skandinavija ter Daljni vzhod.

Francoski premogovniki bodo po zvišanih mezdah zvišali za bodoče četrtletje ceno premoga za 5 do 8 frankov pri toni.

Število brezposelnih na Dunaju je sedaj ca. 51.500, za 4000 manj kot lani ob tem času.

Velika bolgarska tvrdka usnja brata Buklovi je prišla v konkurz. Pasiva niso znana.

Produkcija bencina pri I. G. Farben raste nadalje in bi znašala na leto 100.000 ton, če bi se vršila v sedanji izmeri.

Kanadsko žito se kopiči doma. Producenti ga po tekoči ceni nočejo prodati, češ, da je za tako ceno kvaliteta žita predbora, kupci pa nočejo več dati in se ozirajo po drugih trgih, zlasti po argentinskem.

V avstrijski industriji usnja so imeli 14-dneven štrajk, ki je sedaj po dovolitvi zvišanih mezd končan.

Češkoslovaški plavži so kazali v avgustu napram juliju nadalje padajočo tendenco. Produkcija surovega jekla je znašala 7600 ton na dan, v avgustu 7100 ton, produkcija surovega železa 5500 in 5300 ton.

Zborovanje Mednarodnega kartela cinka se bo vršilo 19. novembra v Bruslju. Govorili bodo o omejitvi produkcije v bodočem letu. Z ozirom na dosežane izkušnje se splošno pričakuje, da do še večje omejitve ne bo prišlo. Proti omejitvi so zlasti poljske topilnice, ki dosežajo zelo dobre cene s stranskim produktom cinka, z žvepleno kislino.



## Dobava prodaja

**Dobave.** Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 4000 kilogramov ržene slame, 1000 kg slamnate vrvi, 200 kg pocinkane žične vrvi in 30 kg žice; do 11. oktobra t. l. glede dobave lesa in borovih mostnic; do 15. oktobra t. l. pa glede dobave hrastovih mostovnih pragov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave raznih ščetk, 4000 komadov gorilcev in 200 omotov krovne lepenke. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 16. oktobra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave pisarniškega materiala; pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu pa glede dobave telefonsko-telegrafskega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesantom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

## Razstave sejmi

**Sadni sejem v Ljubljani,** ki se vrši od 19. do 24. oktobra na prostoru Ljubljanskega velesejma, vzbuja splošno zanimanje in utegne privabiti vse polno zainteresovane in kupce. Sejem bo bogato založen s prvovrstnim sadjem, poglavito seveda z zimskimi namiznimi jabolki naših najboljših sort. Zastopani bodo s svojimi pridelki vsi večji producenti mariborske in ljubljanske oblasti. Povabljeni so pa tudi trgovci in kupci, da se udeležijo te ugodne prilike za nakup potrebne namiznega sadja.

**Sadni sejem v Ljubljani.** Na sadni sejem se sprejemajo le zdrave, priznane dobre sorte namiznega sadja. Od vsake sorte je poslani najmanj 25 kg iz branih in enako debelih plodov, lahko pa tudi 50, 75, 100 in več sto kil. Vse sadje mora biti trdno vloženo, da se po

poti ne premika, vendar ne tako na tesno, da se otisne. Vse poslano sadje se bo preložilo v normalne ameriške zabojne, zato mora biti vse poslano sadje zadnji čas do 10. oktobra v rokah uprave velesejma, kamor je nasloviti tudi vse pošiljave.

**Razstavljalcem sadja na Ljubljanskem velesejmu!** Opozarjamo vse producente, da oddajo za sejem odločeno sadje pravočasno na železniško postajo, tako zgođaj, da bo sadje prav gotovo dospelo do 10. oktobra v Ljubljano v roke velesejmske uprave. Vse sadje je poslano franko.

### TRŽNA POROČILA.

TRŽNE CENE V CELJU, DNE 1. OKTOBRA 1929.

**Govedina:** V mesnicah I. vrste 18 do 20, II. vrste 16—18, na trgu I. vrste 18 do 20, II. vrste 16—18, III. vrste kravje meso 14—16 Din kg, 1 kg vampov 9, pljuč 9, jeter 12, ledvic 17, loja 10 Din.

**Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. vrste 20—22, II. vrste 20, jeter 18, pljuč 16 dinarjev.

**Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa I. vrste 28, II. vrste 25, III. vrste 22, pljuč 10, jeter 20, glave 13, slanina I. vrste 28, II. vrste 28, na debelo 28, suhe slanina 28, masti 32, šunke 28, prekajenega mesa I. vrste 28, II. vrste 27, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 13, jezika 30 dinarjev.

**Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa 6 Din.

**Klobase:** 1 kg krakovskih 30, debrecinskih 40, hrenovk 30, safalad 30, posebnih 30, tlačenk 20, polsubih kranjskih 35, suhih kranjskih 50, braunšviških 20, salami 90 Din.

**Perutnina:** piščanec majhen 20, večji

25, kokoš 30—35, petelin 30—35, domači zajec, manjši 15, večji 30 Din.

**Divjačina:** divji jZ20, rdgovcumlhum  
**Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka 250—3, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 56, masla 40, bohinjaškega sira 33 do 44, trapistovskega sira 28—30, ementalškega sira 60, sirčka 14, eno jajce 150 dinarjev.

**Pijača:** 1 liter starega vina 20, novega 14—16, piva 10, žganja 40 Din.

**Kruh:** 1 kg belega kruha 475, 1 štruca v teži 52 dkg 250, 1 štruca v teži 104 dkg 5, 1 kg črnega kruha 440, 1 štruca v teži 57 dkg 250, 1 štruca v teži 114 dkg 5, žemlja mala 050, žemlja velika 1, 1 kg polbelega kruha 460, 1 štruca 55 dkg 250, 1 štruca 100 dkg 5 Din.

**Sadje:** 1 kg jabolka I. 4, II. 3, III. 250, luksuznih hrušk 4, hrušk I. 3, II. 2, breškev 4, orehov 10, luščeni orehov 40, češpelj 3, suhih češpelj 10, suhih hrušk 8 Din.

**Specerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko 72, Santos 56, Rio 44, 1 kg pražene kave I. 84, II. 60, III. 52, čaja 60—140, kristal belega sladkorja 1350, sladkorja v kockah 1550, medu 16—24, kavne primesi 20, riža I. 12, II. 8, III. 5, 1 liter namiznega olja 20, olivnega olja 40, bučnega olja 24, vinskega kisa 350, navadnega kisa 2, petroleja 750, špirta denat. 10, 1 kg soli 275, celega popra 76, mletega popra 78, paprike 60, sladke paprike 68, testenin I. 12, II. 10, mila 16, karbida 7, sveč 13, kvasa 32, marmelade 24—36 Din.

**Mlevski izdelki:** 1 kg moke št. 00 375, št. 0 375, št. 2 360, št. 4 350, št. 5 325, št. 6 3, št. 7 220, ržene enotne moke 340, pšeničnega zdroba 425, koruznega zdroba 4, pšeničnih otrobov 2, koruzne moke 320, ajdove

moke 550, kaše 460, ješprenja 460, ovšenega riža 7 Din.

**Žito:** q pšenice 230, rži 240, ječmena 240, ovsja 230, prosa 300, koruze 240, ajde 280, fižola 400—500, graha 1600, leče 1600 Din.

**Kuriyo:** q. premoğa, črni trboveljski 45, zabukovski 48, rjavi 25, m<sup>3</sup> trdih drv 120, 100 kg trdih drv 36, m<sup>3</sup> mehkih drv 100, 100 kg mehkih drv 28 Din.

**Krma:** q sladkega sena 100, polsladkega sena 75, kislega sena 60, slame 55, prešane stane več 8 Din.

**Zelenjava in gobe:** 1 komad endivije 050—1, 1 kg zgodnjega zelja 150—2, kislega zelja 5, ohrovtja 2, paradižnikov 4, kumar 3, čebule 4, česna 12, krompirja 1—150, 1 komad jurčkov 1—2, 1 kg grozdja 8—10 Din.

Izšla je  
Blasnikova

## Velika Pratika

za navadno leto 1930

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luntinimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnično in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mornice; pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, Prekmurju, Medimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku

tiskarni J. Blasnikova nasl.  
d. d. v Ljubljani.

# K U V E R T A

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja  
LJUBLJANA

Vožarski pot 1 Karlovska c. 2



**TRAJNO** koristno darilo je samo **'GRITZNER'** in **'ADLER'** šivalni stroj, ter pisalni stroj **'URANIA'**.

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

**JOSIP PETELINCU**

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

**„SPECTRUM“ D. D.** tvornica ogledal in brušenega stekla

**LJUBLJANA VII. Celovška 81 Telef. 2343**

**ZAGREB, OSIJEK** — Središnjica: **ZAGREB**

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne sipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. — »Fins« — navadna ogledala.

Naročajte »Trgovski list«!

Irgovci in industriji

# Trgovski list

se priporoča za

## inseriranje!

**Veletrgovina kolonijalne in špecijske robe**

## Ivan Jelačin

**Ljubljana**

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte ceniki!

**K**njige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

### TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!



Brzjavljavi: Krispercoloniale Ljubljana. — Telefon št. 2263.

## ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lasnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

## PROMETNA BANKA D. D., Ljubljana, Stritarjeva 2

Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.

Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.